

Schemele de garantare a depozitelor și gestionarea crizelor financiare

Eugen Dijmărescu

EU-COFILE 2012
Sinaia, 21 noiembrie 2012

- 1. Uniunea bancară europeană***
- 2. Noul cadru de redresare și restructurare a instituțiilor-problemă – obiective, sferă de aplicare, etape***
- 3. Restructurarea – caracteristici, autorități, instrumente, finanțare***
- 4. Implicarea schemelor de garantare a depozitelor (SGD) în finanțarea măsurilor de restructurare***
- 5. Evoluții în România și noile atribuții ale FGDB***
- 6. Depozitele din sistemul bancar și garantarea asigurată de FGDB***

Uniunea bancară			
O singură SGD pentru toate băncile din UE	Mecanism unic de soluționare a crizelor	Mecanism unic de supraveghere	Un singur set de reglementări

➤ **Septembrie 2012** – Comisia Europeană (CE) a publicat un pachet de propuneri privind instituirea mecanismului de supraveghere unic pentru băncile din zona euro, și anume:

- ✓ *un regulament prin care BCE îi sunt atribuite sarcini specifice în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit*
- ✓ *un regulament prin care actuala reglementare privind Autoritatea Bancară Europeană se aliniază la noul cadru de supraveghere bancară*
- ✓ *o comunicare ce prezintă foaia de parcurs către uniunea bancară*

➤ **Decembrie 2012** – se așteaptă finalizarea propunerilor menționate mai sus, precum și a celor privind SGD, cadrul pentru redresarea și restructurarea instituțiilor de credit și a societăților de investiții, activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a societăților de investiții

Evoluții internaționale recente în domeniul soluționării crizelor

➤ **Noiembrie 2011** – Consiliul pentru Stabilitate Financiară (FSB) a făcut publice *Elementele esențiale ale regimurilor eficiente de restructurare a instituțiilor financiare-problemă*, care au fost avizate de liderii G20

- se referă la instituțiile financiare de importanță sistemică, inclusiv la nivel global

⇒ **2 noiembrie – 7 decembrie 2012** – consultare publică referitoare la propunerile de orientări elaborate de FSB cu privire la planurile de redresare și restructurare în cazul instituțiilor financiare de importanță sistemică

➤ **Iunie 2012** – propunerea Comisiei Europene privind stabilirea unui cadru pentru redresarea și restructurarea instituțiilor de credit și a societăților de investiții cu probleme

➤ Prin această propunere, este finalizată foaia de parcurs în domeniul reformelor financiare inițiate în 2009

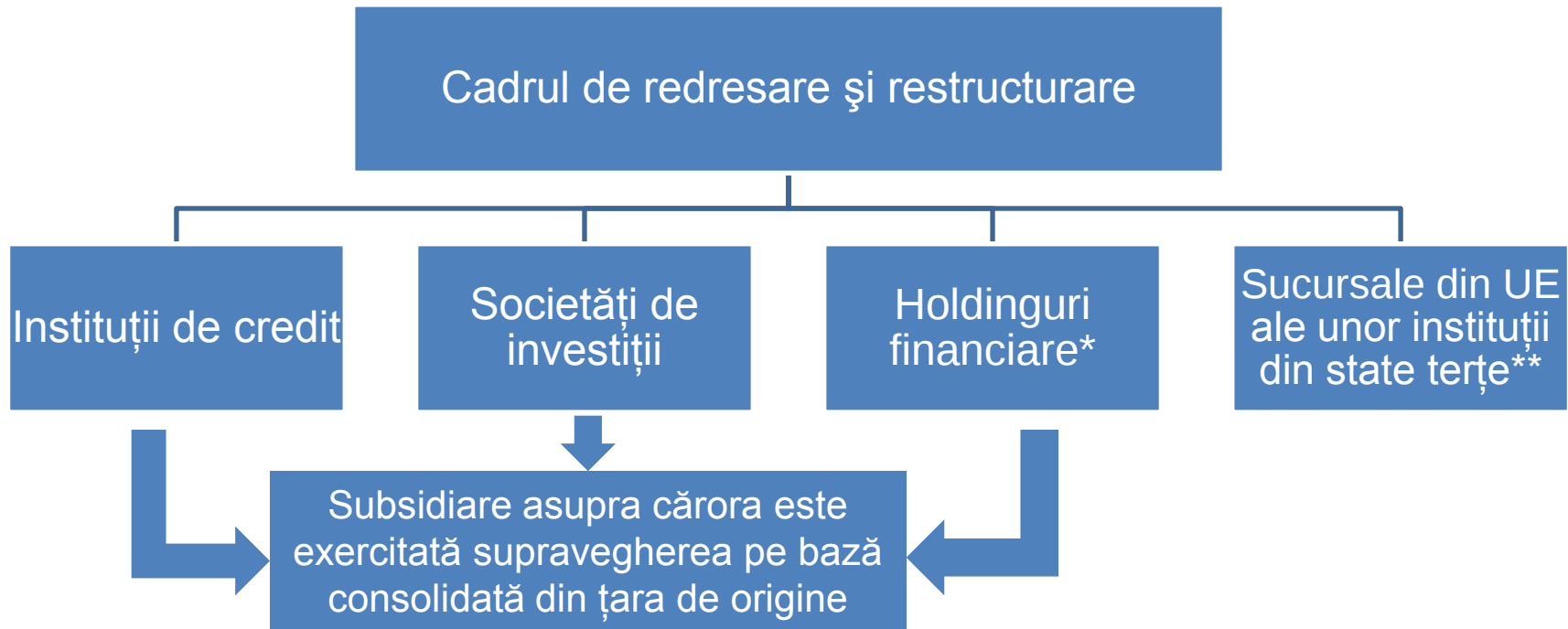

Obiective ale noului cadru pentru redresare și restructurare

- Menținerea stabilității financiare și minimizarea riscurilor ce ar putea să o afecteze
- Protejarea deponenților, a activelor și fondurilor clienților, precum și a fondurilor publice - minimizarea expunerii la pierderi a contribuabililor și a societății în ansamblu
- Evitarea contaminării și menținerea disciplinei de piață
- Asigurarea continuității funcțiilor critice
- Reducerea hazardului moral
- Evitarea distrugerii inutile de valoare
- Consolidarea pieței interne pentru servicii bancare, concomitent cu menținerea condițiilor concurențiale echitabile

Sfera de aplicare a măsurilor de redresare și restructurare

**Holdinguri financiare, holdinguri financiare mixte sau cu activități mixte, holdinguri financiare mamă dintr-un stat membru, holdinguri financiare mamă din UE, holdinguri financiare mixte mamă dintr-un stat membru, holdinguri financiare mixte mamă din UE*

***În conformitate cu prevederile specifice din directivă, având în vedere necesitatea unei restructurări separate din rațiuni legate de stabilitatea financiară și protecția deponenților locali*

Pregătirea și prevenirea

- evitarea pe cât posibil a intrării în criză a băncilor
- pregătirea autorităților și a băncilor pentru evoluții negative
- teste de stres
- întărirea supravegherii
- planuri de redresare
- planuri de restructurare
- competențe sporite ale autorităților de restructurare

Intervenția timpurie

- evitarea agravării problemelor cu care se confruntă o bancă în faza incipientă (când nu îndeplinește sau când este pe punctul de a nu îndeplini cerințele obligatorii de capital)
- impunerea de măsuri de către autoritatea de supraveghere
- administrare specială în cazul deteriorării semnificative a situației financiare a băncii

Restructurarea

- asigurarea unui set de instrumente speciale în scopul menținerii continuității funcțiilor critice și a stabilității sistemului financiar
- vânzarea parțială sau integrală a unor părți din banca-problemă
- transferul activității băncii-problemă către o bancă-punte
- separarea activelor bune de cele toxice
- anularea sau reducerea datoriilor băncii-problemă ori conversia datoriilor în acțiuni

- O bancă poate fi supusă restructurării atunci când se află aproape de intrarea în insolvență, în condițiile în care:
 - ✓ nu mai există perspective realiste de revenire într-o perioadă de timp adecvată;
 - ✓ au fost epuizate celelalte măsuri de intervenție;
 - ✓ declanșarea procedurii insolvenței are riscul unei stări prelungite de incertitudine sau instabilitate financiară.
- Restructurarea trebuie să poată fi aplicată oricărei instituții cu probleme, indiferent de mărimea și complexitatea acesteia, precum și de interdependențele existente.
- În cazul grupurilor transfrontaliere, se urmărește atingerea unui echilibru între restructurarea eficientă a acestora și protejarea stabilității financiare atât în statele membre în care își desfășoară activitatea, cât și pe ansamblul UE, contribuind astfel la îmbunătățirea funcționării pieței unice și în perioade de criză.
- Restructurarea reprezintă o alternativă la procedurile normale de insolvență.

Restructurarea

- ✓ oferă mijloacele de soluționare relativ rapidă a situației unei bănci-problemă a cărei insolvență ar periclita interesul public general;
- ✓ se are în vedere menținerea stabilității financiare și minimizarea expunerii contribuabililor la pierderi în condițiile alocării pierderilor către acționari și creditor;
- ✓ se asigură certitudine juridică, transparență și predictabilitate în ceea ce privește tratamentul acționarilor și creditorilor și, pe de altă parte, se conservă valoarea care ar fi fost distrusă prin faliment;
- ✓ aranjamentele de finanțare respectă normele ajutorului de stat.

Insolvența

- ✓ procedurile de insolvență se derulează, de regulă, pe o perioadă îndelungată de timp;
- ✓ reglementările existente în domeniu nu asigură întotdeauna capacitatea gestionării eficiente a situațiilor băncilor în dificultate întrucât nu iau în considerare necesitatea evitării perturbării stabilității financiare și nici pe cea a menținerii continuității serviciilor esențiale sau a protejării deponenților;
- ✓ în cazul reorganizării judiciare, trebuie avute în vedere complexitatea procedurii și potențialele efecte negative asupra duratei, costurilor și rezultatelor.

- Fiecare stat membru va putea desemna autoritatea de restructurare care să asigure îndeplinirea în bune condiții și în timp util a obiectivelor urmărite.
- Autoritatea de restructurare trebuie să fie autoritate publică administrativă și să dispună de întreaga expertiză, de capacitatea operațională și de resursele necesare gestionării situațiilor specifice atât la nivel național, cât și transfrontalier.
- De exemplu, autoritățile de restructurare ar putea fi desemnate din rândul băncilor centrale, autorităților de supraveghere, schemelor de garantare a depozitelor (SGD), ministerelor de finanțe sau ar putea fi autorități speciale.
- În cazul în care atribuțiile din domeniul restructurării sunt alocate mai multor autorități, este necesar să fie asigurată o coordonare adecvată între acestea și să fie desemnată o singură autoritate care să mențină legătura cu celelalte autorități relevante din statele membre.

- Prin noul cadru de redresare și restructurare, autoritățile naționale din UE vor dispune de un set armonizat de instrumente și competențe.
- Sunt propuse mecanisme de cooperare coerentă și eficientă între autoritățile naționale în cazul instituțiilor/grupurilor financiare transfrontaliere.
- Vor fi înființate colegii ale autorităților de restructurare sub coordonarea autorității de restructurare a grupului și cu participarea Autorității Bancare Europene (ABE).
- ABE va facilita acțiunile comune ale autorităților și va avea rol de mediator.
- ABE va avea competențe în ceea ce privește armonizarea și consistența reglementărilor și practicilor din statele membre, urmărind, în același timp, evitarea suprapunerii responsabilităților autorităților naționale în domeniul supravegherii curente – garanția acțiunilor cu luarea în considerare a intereselor statelor membre și ale acționarilor, evitându-se fragmentarea pieței interne.
- ABE urmează să elaboreze în jur de 23 de standarde tehnice și 5 orientări.
- Se va ține seama de recomandările Comitetului European pentru Risc Sistemic.

- Cele patru categorii de instrumente de restructurare (vânzarea activității instituției-problemă, înființarea unei bănci-punte, separarea activelor și anularea sau reducerea datoriilor instituției-problemă ori conversia datoriilor în acțiuni) pot fi aplicate în mod individual sau combinat.
- În vederea aplicării instrumentelor menționate, autoritățile de restructurare trebuie să aibă toate competențele necesare, ca de exemplu să transfere acțiunile, activele, drepturile și obligațiile unei instituții-problemă către o altă entitate, să radieze sau să anuleze acțiuni, să anuleze/să reducă datoriile instituției supuse restructurării sau să convertească datoriile în acțiuni, să preia controlul și atribuțiile acționarilor și managerilor instituției-problemă, să impună un moratoriu temporar privind plata creanțelor, etc.
- Se are în vedere eliminarea obstacolelor ce ar putea împiedica utilizarea instrumentarului de restructurare sau exercitarea responsabilităților autorităților de restructurare, ale căror acțiuni trebuie să fie subsumate interesului public privind stabilitatea financiară.

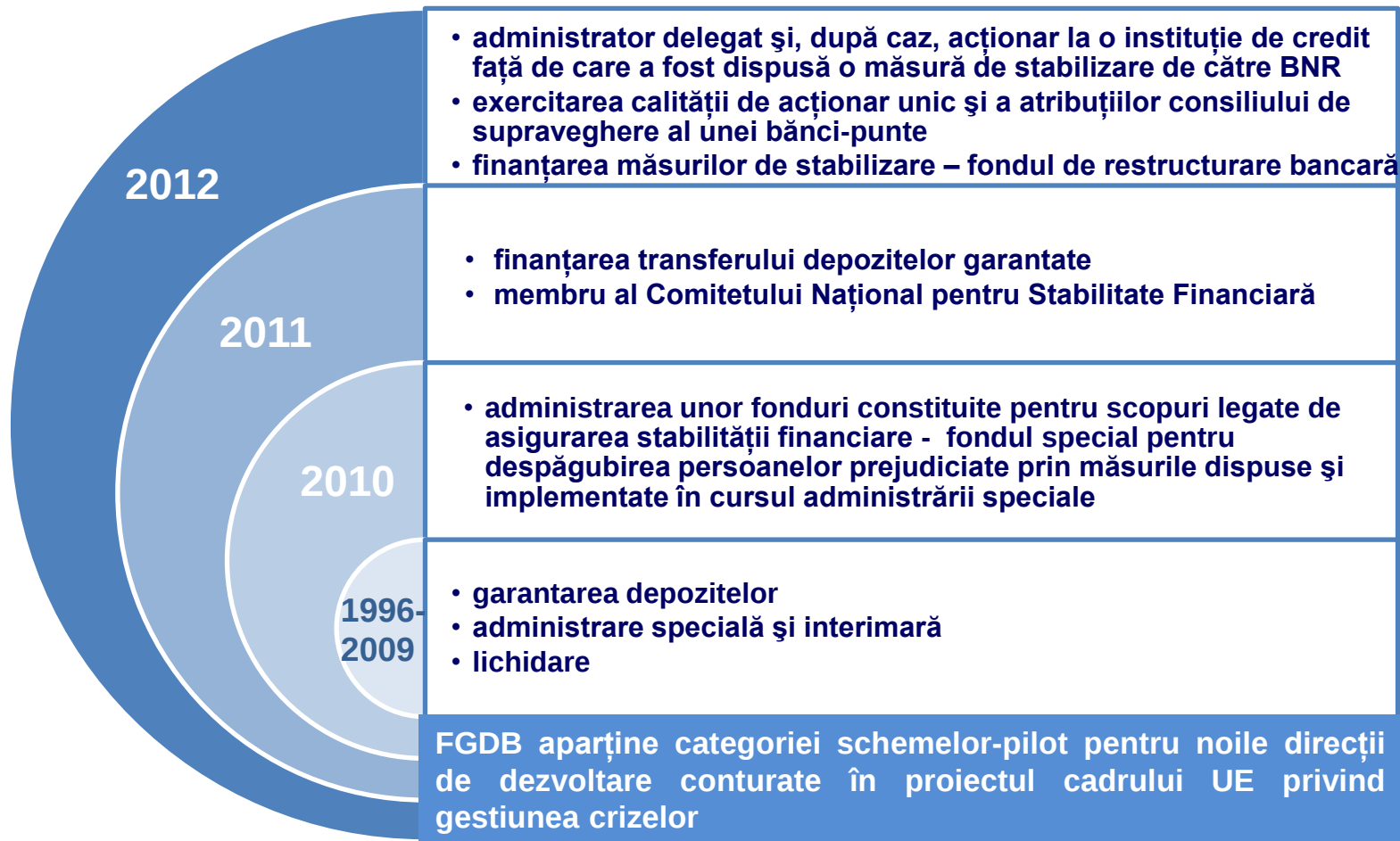
- Impactul pozitiv al adoptării cadrului propus pentru redresarea și restructurarea instituțiilor cu probleme se datorează, printre altele, și faptului că se urmărește suportarea, în primă instanță, a costurilor salvării băncilor de către acționarii și creditorii acestora, cu minimizarea expunerii contribuabililor.
- Se vor constitui *fonduri de restructurare* pe baza cotizațiilor anuale *ex ante* diferențiate în funcție de profilul de risc al instituțiilor de credit.
- Ținta stabilită pe un orizont de timp de 10 ani de la intrarea în vigoare a directivei: 1% din depozitele acoperite (circa 80 miliarde euro în martie 2012).
- Fondurile *ex ante* pot fi suplimentate prin cotizații *ex post* și, în caz de necesitate, prin împrumuturi din partea instituțiilor financiare sau a băncilor centrale.
- De asemenea, este prevăzută obligativitatea acordării reciproce de împrumuturi între instituțiile omoloage din statele membre.

- A. *În scopul asigurării continuității accesului deponenților la fonduri, SGD va furniza o sumă echivalentă cu pierderile pe care le-ar fi suportat dacă instituția ar fi intrat în insolvență. Celelalte necesități de finanțare ar urma să fie asigurate din fondul de restructurare.*
- B. *SGD ar putea finanța, în general, măsurile de restructurare, existând posibilitatea unui fond comun de garantare a depozitelor și de restructurare bancară.*

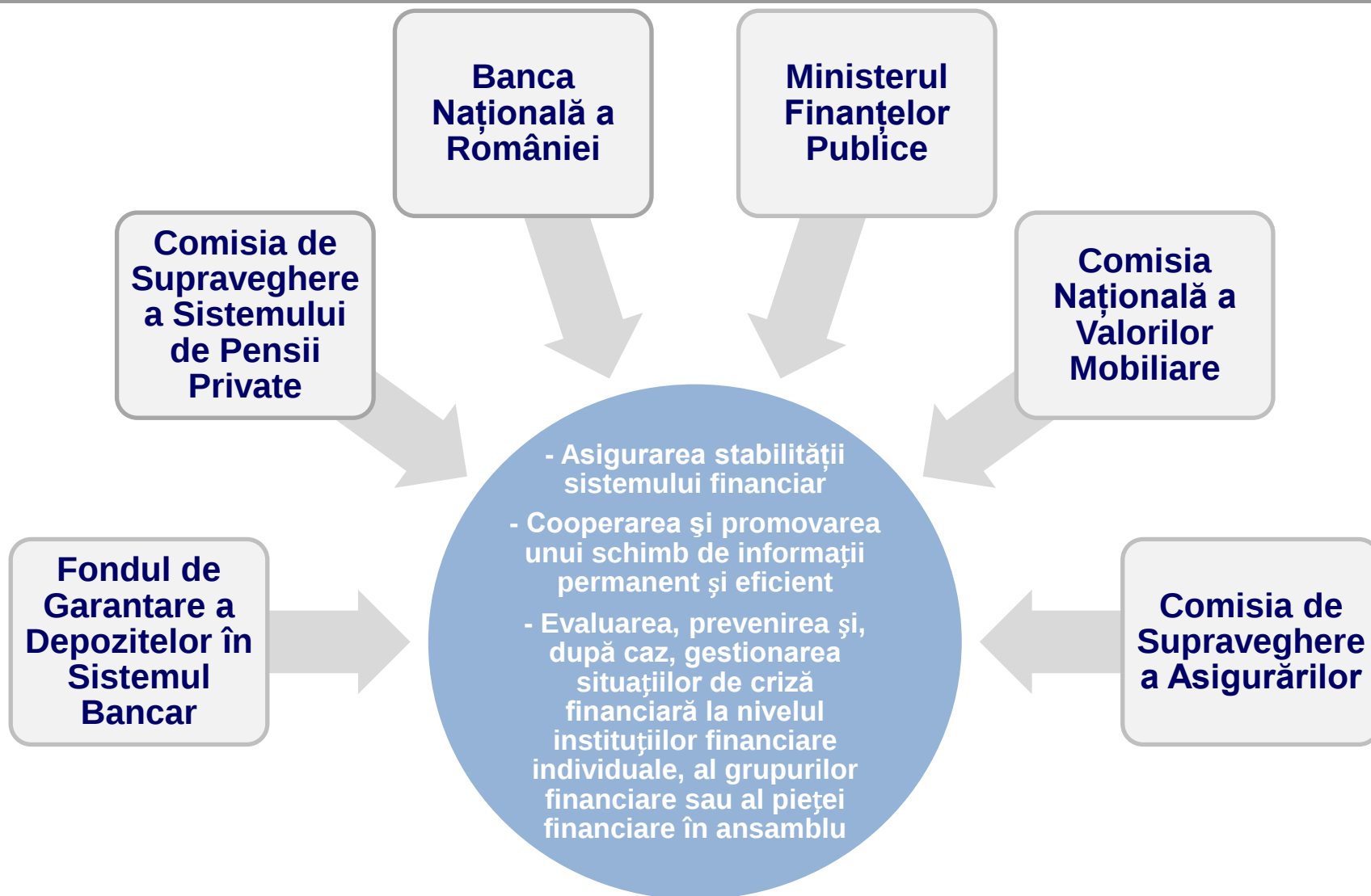
În cazul în care SGD și autoritatea de restructurare sunt separate, se pune problema existenței unor prevederi clare privind transparența și responsabilitățile utilizării fondurilor necesare pentru aplicarea măsurilor de restructurare.

- Ianuarie 2012 – introducerea în legislație a unei multitudini de prevederi vizând implementarea măsurilor de stabilizare ca instrumente la dispoziția autorității de supraveghere pentru soluționarea situațiilor în care există amenințări la adresa stabilității financiare
- Au fost reglementate trei mari categorii de măsuri de stabilizare:
 - ✓ transferul total sau parțial de active și pasive ale unei instituții de credit către una sau mai multe instituții eligibile
 - ✓ implicarea FGDB în calitate de administrator delegat și, după caz, acționar la o instituție de credit-problemă, dacă anterior s-a dispus măsura suspendării drepturilor de vot în privința acționariatului care deține controlul asupra instituției de credit respective
 - ✓ transferul de active și pasive de la o instituție de credit către o bancă-punte ce se constituie în acest scop

Noile atribuții ale FGDB pentru asigurarea stabilității financiare

Participarea FGDB în cadrul Comitetului Național pentru Stabilitate Financiară

Fondul de restructurare bancară

- Fostul fond special pentru despăgubiri
- Destinat finanțării măsurilor de stabilizare și despăgubirii persoanelor prejudiciate prin măsurile dispuse și implementate în cursul administrării speciale

Fondul de garantare a depozitelor

- În cazul în care s-ar apela la resursele fondului de garantare a depozitelor în scopul finanțării măsurilor de stabilizare, acestea nu ar putea fi utilizate integral, existând un prag minim de 0,5% din valoarea totală a depozitelor garantate sub care nu pot scădea

Împrumuturi

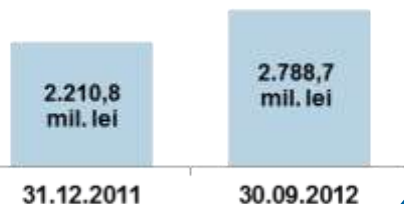
- În eventualitatea în care resursele FGDB nu ar acoperi sumele necesare implementării măsurilor de stabilizare hotărâte de BNR, diferența ar urma să fie asigurată prin împrumuturi acordate FGDB de către Guvern, prin MFP, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare* de la solicitare.

**Înainte de ianuarie 2012, termenul era de 15 zile lucrătoare.*

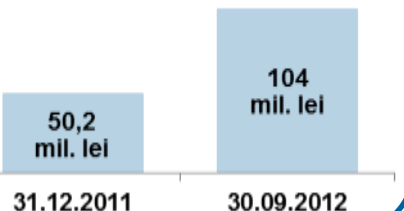
Fonduri administrate de FGDB

Fonduri administrate de FGDB la 30 septembrie 2012

Fond garantare depozite

Fond de restructurare bancară

Resurse ale fondului de garantare a depozitelor:

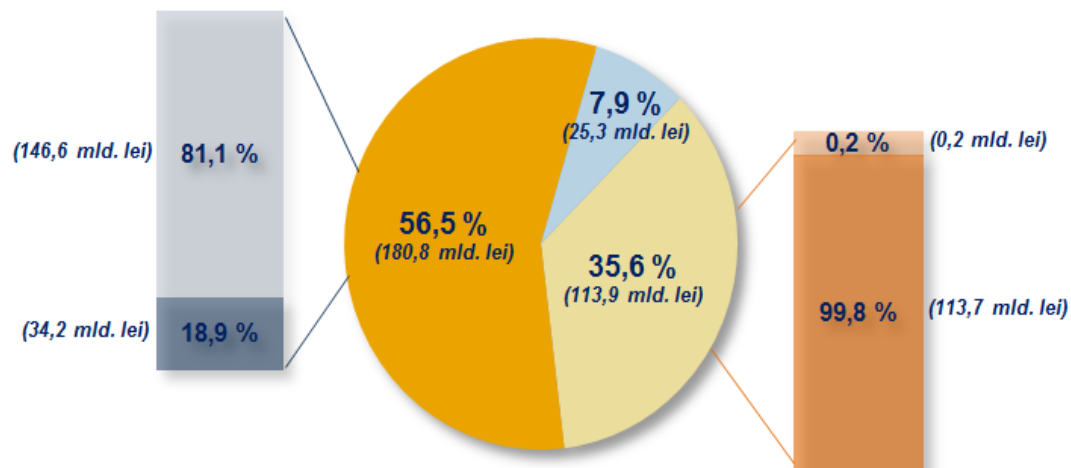
- ✓ contribuții inițiale, anuale și speciale ale instituțiilor de credit;
- ✓ încasări din recuperarea creanțelor FGDB;
- ✓ împrumuturi: de la instituții de credit, societăți financiare, alte societăți, împrumuturi obligatare și de la Guvern;
- ✓ alte resurse: donații, sponsorizări, asistență financiară;
- ✓ venituri din investirea resurselor financiare disponibile;
- ✓ alte venituri, stabilite conform legii, inclusiv cele provenite din activitatea de administrator special, administrator interimar sau lichidator al unei instituții de credit, precum și din calitatea de administrator delegat și, după caz, de acționar al unei instituții de credit ori din vânzarea băncilor-punte potrivit legii.

Resurse ale fondului de restructurare bancară (fostul fond special pentru despăgubirea persoanelor prejudiciate prin măsurile luate în cursul administrării speciale – modificare realizată prin OG nr. 1/2012):

- ✓ cotizații anuale și suplimentare ale instituțiilor de credit;
- ✓ venituri din investirea sumelor acumulate la fondul de restructurare bancară;
- ✓ împrumuturi: de la instituții de credit, societăți financiare, alte societăți, precum și împrumuturi obligatare;
- ✓ încasări din recuperarea creanțelor FGDB aferente utilizării resurselor fondului de restructurare bancară.

Depozitele din sistemul bancar și garantarea asigurată de FGDB la 30 septembrie 2012

Structura depozitelor din sistemul bancar la 30 septembrie 2012

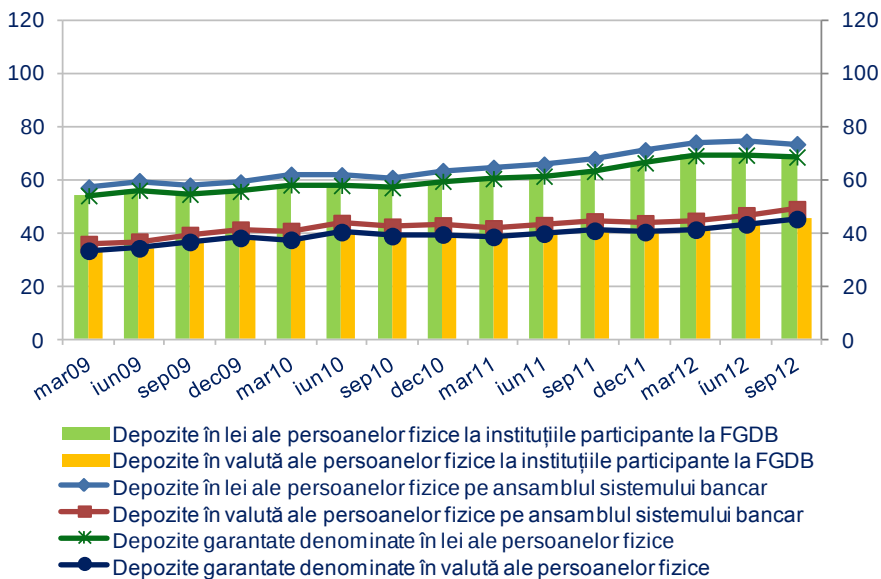
- Depozite ale persoanelor fizice la instituțiile de credit participante la Fond
- Depozite ale persoanelor juridice la instituțiile de credit participante la Fond
- Depozite constituite la sucursalele băncilor străine din România
- Depozite ale persoanelor fizice garantate de Fond
- Depozite negarantate ale persoanelor fizice la instituțiile de credit participante la Fond
- Depozite ale persoanelor juridice garantate de Fond
- Depozite negarantate ale persoanelor juridice la instituțiile de credit participante la Fond

- Depozitele din sistemul bancar: 320 mld. lei, din care 92,1% reprezintă valoarea depozitelor la instituțiile de credit participante la FGDB (294,7 mld. lei)
- Depozite garantate de FGDB: 147,9 mld. lei (50,2% din val. totală a depozitelor la instituțiile participante)
- În raport cu val. depozitelor garantate, resursele proprii ale FGDB destinate garantării depozitelor reprezentau 1,9% (+0,3 p.p. față de 31 decembrie 2011), unul dintre cele mai mari grade de acoperire a expunerii din UE
- Variația anuală a val. depozitelor garantate sep. 2012/sep. 2011: +6,9%
- Ponderea depozitelor garantate ale persoanelor fizice în val. totală a depozitelor garantate: 76,9%
- Ponderea depozitelor în lei în val. totală a depozitelor garantate: 62,7%
- În raport cu val. depozitelor garantate, val. maximă a compensațiilor potențiale reprezintă circa 81% (119,7 mld. lei).

Dinamica depozitelor bancare, pe categorii de deponenți și monede

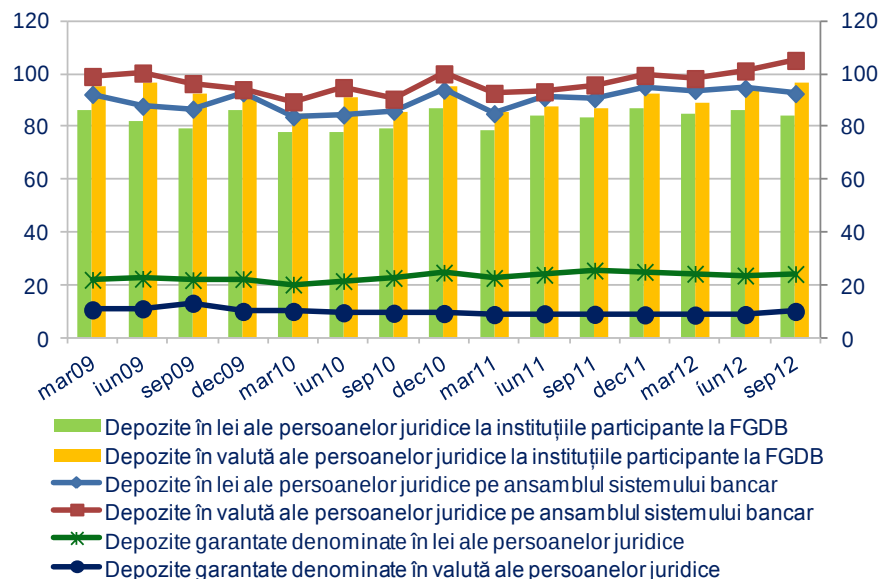
Dinamica depozitelor persoanelor fizice

miliarde lei; sfârșitul perioadei

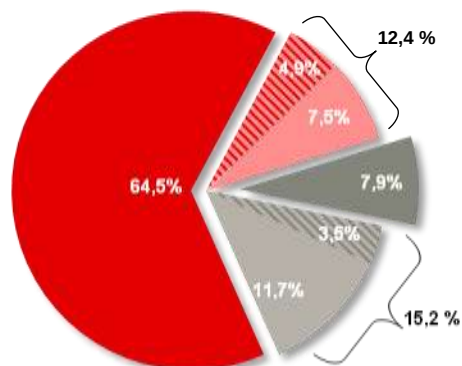
Dinamica depozitelor persoanelor juridice

miliarde lei; sfârșitul perioadei

Garantarea depozitelor și compensațiile potențiale

Structura depozitelor garantate la 30 septembrie 2012 în raport cu plafonul de garantare de 100.000 euro

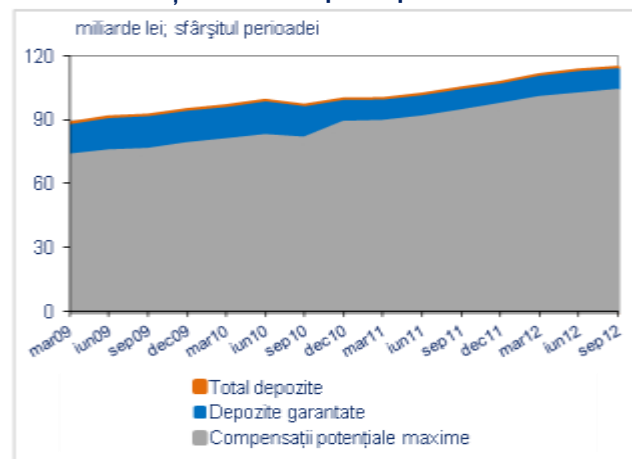

- Depozite garantate ale persoanelor fizice ale căror valori sunt sub plafonul de garantare
- Compensații potențiale maxime aferente persoanelor fizice cu depozite cu valori peste plafonul de garantare
- Depozite garantate ale persoanelor fizice ale căror valori sunt peste plafonul de garantare
- Depozite garantate ale persoanelor juridice ale căror valori sunt sub plafonul de garantare
- Compensații potențiale maxime aferente persoanelor juridice cu depozite cu valori peste plafonul de garantare
- Depozite garantate ale persoanelor juridice ale căror valori sunt peste plafonul de garantare

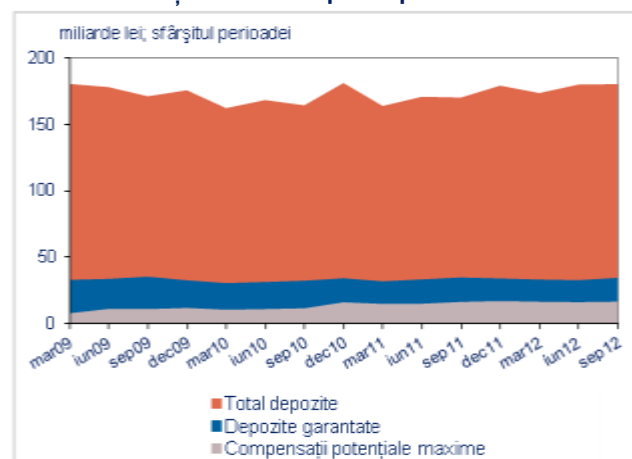
Acoperirea numărului deponenților la 30 septembrie 2012

	% nr. deponenți acoperiți integral (care dețin depozite mai mici sau egale cu plafonul de garantare)	Compensații potențiale maxime/Dep. garantate (%)
Persoane fizice	99,9	90,4
Persoane juridice	98,7	49,4

Evoluția depozitelor populației la instituțiile de credit participante la FGDB

Evoluția depozitelor persoanelor juridice la instituțiile de credit participante la FGDB

FGDB

FONDUL DE GARANTARE A DEPOZITELOR ÎN SISTEMUL BANCAR

Date de contact

Adresa: Str. Negru Vodă nr. 3,
corp A3, etaj 2,
030774 București

Telefon: 021.326.6020

Fax: 0314.232.800

Website: www.fgdb.ro

E-mail: office@fgdb.ro